

Zazimování zahrady

Bohatství stromů je uložené ve sklepích, zavařené v almarách, zkompotované ve spížích. Stromy odhodily listí. Celá zahrada se připravuje na zimu. A vy jí můžete pomoci - jako poděkování za rok plný barev, vůní a chutí.

Teď máte poslední šanci k prořezu. Nejen stromů, ale i keřů. Prořezávejte opatrně, raději méně než více, protože drsný zásah by se vám tak krátce před zimou nemusel vyplatit. Mohli byste jím totiž strom nebo keř spíše poškodit, než mu pomoci. U stromů ořezejte vlky, neplodící větve a větve, které zasahují do koruny a vytvářejí tak místa, kudy nemůže volně proudit vzduch. Každý, i malý řez v každém případě ošetřete štěpařským voskem, aby strom nepromrzl. Ozdobné keře seřezejte podle tvaru a potřeby, plodícím jako je rybíz nebo maliní oštípejte příliš slabé výhonky a odstraňte neplodící šlahouny.

Nezapomeňte na cibulky

Zazimování stromů

Úroda je sklizená, stromy jsou pečlivě prořezané a rány po řezu ošetřené štěpařským voskem. Tu největší práci tedy máte za sebou. Rostliny teď místo tvorby listů potřebují ukončit růst a nechat vyžrát nově narostlé dřevo (pletivo). Proto byste od srpna již neměli hnojit, rozhodně ne dusíkatými hnojivy. První mrazíky přicházejí brzy a strom nepřipravený na zimu může

přijít o právě vyrašené pupeny. Nejlepší variantou hnojení je v tomto období organická směs z kompostu, která rostlinám pomůže hlavně na jaře, kdy je půda zmrzlá či ještě pod sněhem, ale vegetační období již začíná. Mladé stromky obalte pletivem proti okusu. Kolem všech můžete do 20 cm výšky nahrnout slámu nebo seno. Udržíte tak kořeny v teple i při holomrazech a v jarních měsících na takto pokryté půdě nevyroste tráva - vzniknou charakteristické kruhy kolem stromů.

Právě teď je vhodná doba k nainstalování krmítka

Zazimování trávníku

Pečlivě shrabejte listí a přidejte jej na kompost. Přes zimu částečně shnije a pokud byste jej nechali jen tak ležet, na jaře by se vám hůře sbíralo. Podzim je také dobrá doba na důkladné provzdušnění trávníku. Stejně jako u ostatních rostlin již nehnojte a raději při sekání nechte rozmělněné, posekané zbytky ležet. Částečně ochrání trávník před mrazem, ale hlavně se stanou hlavní složkou výživy jarních výhonků.

Hlavně však odpočívejte po pilném roce

Zimujte i kompost

Poté, co jste na kompost odložili, co v zimě zahrada nebude potřebovat, nastal ideální čas na jeho přeházení. Pokud vám po prořezu zbylo hodně větví, rozdrťte je v drtiči a přidávejte mezi spodní vrstvy (které berete seshora kompostu). Zabrání přílišné vlhkosti a do příštího přeházení se stanou součástí vytvořeného hnojiva. Přeházený kompost můžete přikrýt slámou.

Zazimování zahrady

Smíšené pocity dovede vyvolat pohled na okrasný záhonek, ze kterého po se kruté zimě nevytáhne ani jeden stonek. Pokud se nechcete smířit s touto skutečností, přečtěte si následující článek....

Požadavky na zazimování zahrady se liší podle polohy. V oblastech, kde teploty zřídka klesnou pod nulu, máme méně práce a nemusíme se obávat větších ztrát. Ale v chladnějších místech s teplotami hodně pod nulou, je příprava zahrady na zimu nezbytnou záležitostí.

Postup

1. Pohrabeme listí a dáme ho nejlépe na kompost. Nepohrabané listí může zničit nebo poškodit trávník.
2. Vytáhneme všechny každoroční květiny a zeleninu, které by mohl zničit mráz.
3. Prořežeme víceleté rostliny, které mají nepěkné listí.
4. Zničíme plevel. Eliminací plevelů před zimou zabráníme jeho rychlému růstu na jaře a tak si zároveň usnadníme jarní práci.
5. Vykopeme cibulky begónií, jiřin a jiných cibulkovitých rostlin, které by nepřežily zimu. Uložíme je do papírového sáčku v suchém a chladném místě.
6. Víceleté rostliny, které zůstávají přes zimu v zemi, přikryjeme lehkými organickými materiály, jako jsou sláma, listí, hobliny nebo piliny. Nepoužíváme těžké a husté materiály, ty by mohly rostliny udusit.
7. Chráníme listnaté stále zelené rostliny, jako rododendron a cesmína, pomocí protivysoušecího spreje. Ten zabraňuje ztrátě vody a chřadnutí u vysušujících zimních větrů.
8. Rostliny, které by nepřežili zimu, vykopeme a přesadíme do květináče a umístíme do chladnějšího místa v domě. Při jarním oteplení vrátíme rostliny zpět na zahradu.

Pozor

Na podzim nehnojíme, protože bychom mohli podpořit další růst a aktivitu rostlin, které by tak nebyly připraveny na zimu.

Autor: eHOW Datum: 13.11.2001

OCHRANA rekreačních objektů

V roce 1999 bylo celkově evidováno 426,5 tisíce trestných činů, z toho skoro 15 000 skutků z oblasti vloupání do rekreačních objektů. Oproti roku 1998 byl zaznamenán pokles o 10,5 %. V roce 2000 došlo k dalšímu evidentnímu poklesu na 12,5 tisíce skutků a loňský rok se zastavil na čísle 10,5 tisíce zjištěných trestných činů.

Za poslední období je sice vidět znatelný sestupný trend, ale je třeba také připomenout, že zejména drobné krádeže, často se opakující i několikrát za rok u stejného rekreačního objektu, nejsou vůbec policii nahlašovány.

Rok 2002 byl vyhlášen policejním prezidentem ČR rokem ochrany rekreačních objektů

Přes uvedená, zcela pozitivní statistická čísla byl vyhlášen rok 2002 policejním prezidentem ČR (jeho rozkazem č. 15 ze dne 24. ledna 2002) na návrh orgánu ministra vnitra - Metodické rady pro preventivně informační skupiny Policie ČR, rokem ochrany rekreačních objektů. Pro téma rekreační objekty také hovoří nezanedbatelný fakt, že objasněnost popisované trestné činnosti se pohybuje již několik let zhruba na jedné třetině, což Policii ČR i majitele rekreačních objektů trápí. Dalším důležitým faktem je, že chataři a chalupáři jsou v ČR zastoupeni 14 % - což představuje jednoznačné evropské prvenství.

Každý objekt a rekreační objekty zvláště je možné zabezpečit pouze proti určitému riziku. Nic totiž není stoprocentní! Jsou velké rozdíly mezi chatou uprostřed rozlehlé chatářské kolonie v blízkosti většího města se zavedeným telefonem a elektrorozvodnou sítí (230 V) a osamocenou chaloupkou uprostřed lesa bez elektřiny a jiného dostupného spojení. Další vliv na riziko vykradení má hodnota majetku uloženého ve stavení. Všem by měl odpovídat určitý stupeň zabezpečení.

Proč majitelé chat a chalup nenahlašují všechny případy vloupání?

Jednou z příčin je jistě poměrně nízká objasněnost, která se pohybuje okolo 32 %. Pro policii je samozřejmě hodně těžké vypátrat a získat dostatečný počet a kvalitu hodnověrných stop po zloději, o kterém majitel neví, zda-li chatu vyloupil včera či před měsícem. Návštěvnost rekreačních objektů má totiž v průběhu roku svá neměnná pravidla. V zimních měsících sem jezdí lidé velmi zřídka - výjimkou jsou objekty vhodné pro celoroční užívání. Větší intenzita návštěv přichází na jaře a kulminuje v létě o dovolených, aby s pozdním podzimem opět klesala.

Zaběhlý stereotyp, kdy ve všední dny většina z nás pracuje ve městě a na víkend odjíždí na chaty a chalupy, vyhovuje jednoznačně zlodějům. Dokládají to policejní statistiky, které uvádějí největší četnost u rekreačních objektů v úterý, středu a čtvrtek.

Máme dvojí domácnost. Paradoxem je, že drahé věci z chat odvážíme do městského bytu, když rekreační objekt "zazimováváme". S příchodem jara a v průběhu léta a podzimu již nebezpečí krádeží

vloupáním podceňujeme nebo jsme pohodlní a věci necháváme v rekreačním objektu. Jde o ledničky, satelity, videorekordéry, barevné televizory, radiomagnetofony, vařiče, vrtačky, sekačky, pily, kola apod. Chata či chalupa v neděli večer osíří a od té doby až do příštího víkendu mají nenechavci volné pole působnosti. Faktem ale zůstává, že ne vše je možné neustále převážet (ledničky, pračky) z místa na místo.

Dalším důvodem je, že někdy nejsou způsobené škody tak velké (potravininy, příkrývky apod.) nebo se jedná už o několikanásobnou krádež během jedné rekreační sezony a majitelé již nechtějí podstupovat často zdlouhavou anabázi protokolování u policie, když výslednost práce policie má zhruba třetinovou úspěšnost.

Jací zloději navštěvují naše rekreační objekty?

Lapky lze rozdělit do několika skupin. Prvá skupina pachatelů, nejméně způsobujících škody, jsou lidé bez domova nebo bez práce, kteří se spokojí s přespáním a nalezením něčeho ke snědku či k napití. Poté navštíví další chatu.

Pachatelé druhé skupiny využívají zimní klid v chatových osadách a v chatách se skrývají před spravedlností. Patří sem zejména recidivisté.

Třetí skupina pachatelů, nejvíce škodících, jsou členové organizovaných skupin. Ti mají předem velmi důkladně vytipovány objekty zájmu, pracují na objednávku a využívají nejmodernějších technických vymožeností k překonávání mechanických a elektronických zábran nebo ke vzájemné komunikaci.

Bohužel se stávají i případy, kdy nespokojený zloděj nenalezl, co chtěl a ze zlosti způsobil v objektu značné škody, někdy končící třeba i požárem, při němž pěkná chalupa lehne popelem.

Základem zůstává mechanické zabezpečení stavebních otvorů

Nejslabším místem všech objektů včetně rekreačních jsou veškeré stavební otvory - dveřní a okenní prostory a prosklené plochy (verandy). Pachatelé tudy pronikají zhruba v 80 % všech případech vloupání.

Kritickými místy **dveřního prostoru** jsou zejména ostění, zárubeň (rám), závěsy (panty), dveře (dveřní křídlo), uzamykací mechanismus (zámek, vložka, kování). Vhodným opatřením může být například instalace některého z mechanických zábranných prostředků:

- 1 **Bezpečnostní štít** + profilová cylindrická vložka (chrání před odvrtáním, roztržením, vyhmatáním planžetou).
- 1 **Zadlabací zámek** s prvky pasivní bezpečnosti (odolný proti odvrtání, pojistka při rozlomení vložky automaticky zablokuje vysunutou závoru, speciální protiplech).
- 1 **Vrchní přídatný zámek** (zdvojuje bezpečnost vstupních dveří, vložku nelze rozlomit, vyhmatat).
- 1 **Dveřní závora** příčná a celoplošná (chrání před násilným vyražením, vysazením a vyháčkováním vstupních dveří).
- 1 **Odolné dveře** (např. oplechované), bezpečnostní dveře a různé typy mříží.

Okna a prosklené plochy lákají zloděje asi nejvíce, neboť se relativně snadno překonávají. Jejich ochrana je v případě rekreačních objektů problematická, ale přesto věnujeme pozornost zejména těmto komponentům - rámu, okenním překladům a parapetům, okenním křídům, závěsům, sklu, uzávěrům a kování, okenicím či mřížím. Řešením je využití například bezpečnostního skla, bezpečnostních fólií, uzamykatelných okenic či kvalitních okenních mechanismů.

Při ochraně rekreačních objektů má velký význam i **ohraničení pozemku** kvalitním oplocením (plot laťkový, zděný, pletivo). Movitější majitelé by měli vědět o výhodách a možnostech perimetrie, která hlídá prostor vymezený hranicí katastrálního území a vlastním objektem. V podstatě jde o využití elektromechanických vlastností rozmanitých komponentů zabezpečovací techniky (mikrofonní, tlakové, kapacitní kabely a snímače apod.).

MOŽNOSTI ELEKTRONIKY

Nadstavbou základních a mechanických opatření je **elektrický zabezpečovací systém (EZS)**. Ten slouží k včasné signalizaci nežádoucího vniknutí nebo pokusu o vniknutí do střeženého objektu nebo nežádoucí činnosti narušitele. Jde především o různé elektronické detektory, které reagují podle svých fyzikálních vlastností a předávají informace do centra systému, do ústředny. Nejde však jen o složitá elektronická zařízení reagující na pohyb, změnu teploty či tlaku. V rekreačních budovách lze velmi dobře uplatnit i magnetické kontakty, které jsou-li správně naistalovány, ihned signalizují, že dveře či okno bylo právě otevřeno.

V rekreačních oblastech je někdy potíží se spojením, tedy s přenosem informace o narušení objektu. I tento problém je ale řešitelný. V lokalitě je určitě k dispozici alespoň jedna telefonní linka. K ní lze připojit automatický telefonní hlásič, který po obdržení signálu o narušení objektu vyvolává předem naprogramované jedno či více telefonních čísel a předá tak informaci o narušení chráněného objektu zodpovědné osobě nebo bezpečnostní agentuře. Na hlásič lze připojit "hlídání" i více objektů.

Netradičním řešením je využití "rádiových" zabezpečovacích ústředen, které se instalují v zájmových objektech. Na jednotlivé ústředny v objektech se pak připojují nástrahová čidla, která spolehlivě detekují pohyb pachatele v objektu. Detektor i instalace musí být zásadně skrytá a montáž musí proběhnout velmi rychle. Určité odlišnosti od klasického EZS jsou vynuceny charakterem používání těchto zařízení jako speciální soupravy. Systém může monitorovat sjednaná soukromá bezpečnostní agentura.

Další možností je financování osoby, která v dané rekreační oblasti celoročně bydlí. Její práce by spočívala v registrování podezřelého pohybu neznámých osob a v případném telefonickém nebo rádiovém oznámení jejich podezřelé činnosti policii či bezpečnostní agentuře.

Nabízí se i vybudování zabezpečovacího systému pro celou kolonii s monitoringem svedeným k hlídači, který napadení objektu (po ověření - falešné popluchy) opět nahlásí bezpečnostní službě nebo policii.

Není-li k dispozici schopný hlídač, lze zabezpečovací systém rekreačních objektů napojit přímo na pult centralizované ochrany (PCO) bezpečnostní agentury. PCO je zařízení, které umožňuje přenos a vyhodnocení signalizace o narušení ze zabezpečených objektů do místa centrálního vyhodnocení pomocí telefonních linek nebo rádiovou cestou.

V otázkách zabezpečení se musí majitelé rekreačních objektů také striktně řídit podmínkami a názory pojišťoven. Pojišťovněm zatím stačí, aby byly zabudovány dobré zámky, mříže apod. Praxe ale ukazuje, že jsou-li mechanické zábranné prostředky osamocené, je tato ochrana relativně málo účinná. Mechanické zábranné prostředky vytvářejí určitou časovou hráz pro zloděje, nelze s ní ale úplně vystačit.

Odolnost mechanických prostředků nám zaručuje pouze prodlevu k reakci prvků EZS případně elektrické požární signalizace (EPS) a nezbytný čas nutný pro dojezd zásahové skupiny soukromé bezpečnostní služby, případně policie.

Vývoj směřuje k tomu, že pojišťovny budou nuceny v odůvodněných případech vyžadovat ve svých pojistných podmínkách kromě mechanických zábranných prostředků i montáž EZS, EPS včetně napojení na PCO.

Při výběru zabezpečovacího zařízení dávejte jednoznačně přednost certifikovaným výrobkům, jejichž seznamy lze nalézt například na internetových stránkách Ministerstva vnitra a Policie ČR (www.mvcr.cz/prevence/obcanum/rady/odborne/certifik/index.html), což je jistě velmi dobrá služba veřejnosti.

Nyní se podívejme na možnosti zabezpečení jednotlivých rizikových míst trochu podrobněji.

HLAVNÍ VCHODOVÉ DVEŘE - jsou nejzranitelnějším článkem objektu. Proto vyžadují instalaci kvalitních (zadlabacích) zámků s bezpečnostní vložkou a pokud možno i nějaké zpevnění, abyste předešli vyražení dveří. Do rámu dveří namontujte pojistky proti vysazení a vykopnutí dveří. Prosklené dveře nejsou tím nejlepším řešením, i když i ty lze dovybavit kvalitní ochrannou mříží, bezpečnostní fólií na sklo, která zamezuje prohození těžkých předmětů, dlažebních kostek nebo rozbití úderem, nebo vrstvené sklo (sklo, fólie, sklo), které může nahradit mříž a má vysokou odolnost proti násilnému vniknutí.

ZADNÍ DVEŘE - bývají ještě zranitelnější částí objektu než dveře hlavní. Často jsou osazeny obyčejným zámkem a prosklenou výplní. Navíc bývají díky své poloze ukryty dohledu kolemjdoucích a sousedů, takže případný zloděj může pracovat v klidu. Zde je třeba rovněž instalovat bezpečnostní zámek a další bezpečnostní prvky jako u hlavních dveří.

OKNA - více než polovina zlodějů používá ke vniknutí do domu okno, nejčastěji ze zadní strany objektu. Nejčastější příčinou je nedovření okna či jeho nedostatečné či žádné zabezpečení. Nejdříve se ujistěte, že stávající západky a zástrčky udrží všechna okna těsně zavřená. Pro kvalitní zabezpečení oken nahraďte všechny úchytné šrouby delšími. Namontujte na okna petlice. Nechcete-li, aby zabezpečení bylo zvnějšku viditelné, použijte závorové zadlabací zámkové. Namontujte zámkové na všechna okna v přízemí a na okna ve vyšších patrech, která jsou přístupná ze střechy, okapu a hromosvodu. V oblasti se zvýšenou kriminalitou se vyplatí možnost zabezpečení instalací pevných nebo posuvných mříží. Jednoduchá mříž namontovaná zevnitř větracích oken zlodějům zásadním způsobem znesnadní přístup do objektu. Vnější mříže připevněte ke zdi kovovými úchyty a ulomte hlavičky šroubů. Mějte ale na paměti, že pro případ požárů a jiných nebezpečných situací musíte mít zajištěnou únikovou cestu. Maximální zabezpečení mohou poskytnout i okenice, které by však měl instalovat pouze odborník.

POPLAŠNÁ ZAŘÍZENÍ - instalace vhodného bezpečnostního zařízení může zloděje od vloupání odstrašit. Některé domácí alarmy můžete instalovat sami, u jiných (kvalitnějších) je potřeba přivolat odborníka. Jednoduchým alarmem je takzvaný bezdrátový zabezpečovací systém. Detektory pohybu umístěné na oknech a dveřích vysílají rádiový signál do ústředny, která je zapojena do zdroje elektrického napětí a k ní je připojena venkovní siréna. Součástí mnoha zabezpečovacích systémů jsou i detektory tříštění skla.

Pro náročnější a kvalitnější zabezpečení jsou určena odborně instalovaná poplašná zařízení, kdy máte i právo na pravidelnou profesionální údržbu. Zařízení lze kontrolovat na dálku a zároveň bývá instalace spojena se získáním výhodnější pojistné smlouvy. V tomto případě je vždy žádoucí využít služeb skutečně renomované firmy s dobrými referencemi.

GARÁŽE A KŮLNY - v garážích a kůlnách obvykle uchováváme nástroje, které může zloděj použít ke vniknutí do domu. Vnikne-li zloděj do garáže, která je součástí objektu, má obrovskou příležitost nepozorovaně otevřít dveře spojující garáž přímo s domem. Vyklápěcí dveře garáže na obou stranách zajistěte zástrčkami, které zapadají přímo do rámu dveří.

Případně můžete instalovat na zem padací zámek, který dveře zabezpečí podobně jako zámek na roletách obchodů. Okna v garáži přišroubujte napevno, k větrání můžete použít vrata. Dveře z domu do garáže zajistěte pevnou petlicí a bezpečnostními panty se zábranou proti vysazení dveří.

Dveře do kůlny zajistěte petlicí, závorou a kvalitním visacím zámkem. Snadno rozbitné sklo v

kůlně nahradíte bezpečnostní fólií, kterou lze proříznout jen s velkými obtížemi. Je dobré vybavit garáž i kůlnu externím bezpečnostním zařízením, propojeným s alarmem uvnitř domu.

ZAJIŠTĚNÍ MAJETKU VNĚ DOMU - jízdní kola, motocykly, obytné přívěsy a lodě se stávají terčem zlodějů častěji, než si mnozí dokáží představit. Je velmi obtížné je zabezpečit bez ohledu na to, jsou-li na soukromém pozemku, nebo kdekoli jinde. Kola si připevněte ke stojanu pevným řetězem a kvalitním visacím zámkem. Speciální zámky na jízdní kola, zejména ocelový zámek ve tvaru "D" (podkova), jsou dražší, leč kvalitnější. Motocykl vybavte elektronickým imobilizérem a poplašným zařízením s nárazovým detektorem, které se spustí vždy, když někdo se zaparkovaným motocyklem pohybuje. Máte-li na pozemku zaparkován obytný přívěs, namontujte na tažné zařízení bezpečnostní zámek.

Nenechávejte v přívěsu žádné cennosti a nechte roztažené záclonky, aby každý viděl, že uvnitř nic není. Přívěs na loď zabezpečte stejným způsobem jako obytný přívěs, navíc ho řetězem připevněte k bezpečnostnímu úchytu, zalitému do betonu. Vnější motory pokud možno uschovejte v některé ze zamykatelných částí domu, případně zakryjte uzamykatelným krytem.

OKAPY, HROMOSVODY A ŽEBŘÍKY - většina objektů je vybavena externími okapy, které jsou natolik silné a pevné, že po nich zloděj snadno může vyšplhat na střechu nebo k pootevřenému oknu. Mnoho z nás nechá volně přístupné žebříky, čímž zloději poskytujeme snadný přístup do vyšších pater domu. Na okapy používejte kluzké nátěry proti zlodějům, které znemožní, aby po nich někdo mohl vyšplhat nahoru. Speciální nátěry použijte do výšky DVOU metrů, abyste je sami náhodou nesetřeli. Neplýtvajte kluzkými nátěry na umělohmotné okapy, které nejsou natolik pevné, aby potenciálního zloděje unesly. Žebříky, které uchováváte venku, pověste na skoby a připevněte je ke skobám visacím zámkem. Zabezpečte nákladný zahradní nábytek před odcizením tak, že ho připevníte k zemi, nebo ho budete skladovat v garáži či jiném uzamykatelném skladovacím prostoru. Vždy si zaznamenejte výrobce, model a sériové číslo sekačky na trávu a dalších zahradnických přístrojů, abyste je mohli identifikovat, dojde-li k jejich odcizení a později k vypátrání.

VENKOVNÍ SVĚTLO - kromě mechanických způsobů zabezpečení majetku, jak jsme popsali vpředu, lze zloděje odradit i kvalitním venkovním osvětlením, protože mnohem raději konají svou "práci" pod rouškou tmy. Vhodná instalace osvětlení na zdi domu je relativně snadný úkol. Venkovní světla, namontovaná přímo na objektu, mohou být zapojena do stejného elektrického obvodu jako vnitřní osvětlení. Vzdálenější vyžadují vlastní obvod. Rozvrhněte umístění světel tak, aby byly osvětleny veškeré přístupové cesty. V zadní části instalujte v přiměřené výši světlo, které bude osvětlovat zadní vchod a zahradu. Další světlo by mělo být instalováno na rohu domu a osvětlovat dvě zdi.

Světla s automatickým spínačem - venkovní světla by se měla rozsvítit vždy, když se někdo pohybuje v okolí domu. K tomu je potřeba automatické spínání světel, kterého lze dosáhnout například detektory pohybu umístěnými ve výšce 2-4 metry nad zemí tak, aby je zloděj nemohl zakrýt.

BEZPLATNÁ OPATŘENÍ

Technika má nezastupitelnou úlohu, ale jsou i docela obyčejná opatření, která nic nestojí - udržovat dobré vztahy se sousedy (všímat si pohybu neznámých lidí v okolí), nechlubit se zbytečně svými majetkovými poměry, nenechávat v okolí objektu nic, co by potenciálnímu útočníkovi usnadnilo vloupání (náradí, žebříky), mít rekreační objekt dostatečně pojištěn (velká část občanů uzavřela v minulosti smlouvy za podmínek, které dnes již neodpovídají cenové a hodnotové realitě), pro případ vloupání se vyplatí si poznamenat výrobní čísla přístrojů a věcí (pro potřeby Policie ČR a pojišťoven).

Zcela jednoduchou možností, jak budít zdání, že je rekreační objekt pravidelně navštěvován, je řádná údržba zahrady. V zimě jde o odklizený sníh, v létě o pravidelnou starost o posekaný zelený

pažit či včas sklizené ovoce.

V další části přílohy se zaměříme na novinky v možnostech zabezpečení, které řeší častý problém těchto rekreačních objektů - jejich odlehlost a problematičnost spojení. V závěru pak uvedeme několik poznámek k problematice pojištění.

Cesta vede přes GSM

Velký rozvoj sítí GSM a zvýšení poskytovaných služeb vytvořilo podmínky pro další možnosti jejich využití. Oblasti, které oslovují široký okruh lidí, jsou zejména bezpečnostní a správcovské. Kdo z nás by nechtěl mít okamžité informace o stavu zabezpečení svého rodinného domku, bytu nebo chaty?

Víkendové zimní odjezdy na chalupu, kdy jsme si předtím dálkově, pouhým odesláním SMS zprávy zatopili, nebo naopak v létě od moře zapnuli zavlažování zahrady - i to jsou možnosti zařízení využívajících sítí GSM.

Základním společným stavebním prvkem uvedených zařízení může být například průmyslový modul GSM Siemens TC-35. Modul je určen pro průmyslové vývojové aplikace a je jednoznačně považován za spolehlivější než zařízení osazená různými mobilními telefony, které jsou určeny především pro běžné telefonování.

Běžná telefonní linka, která byla ještě před několika lety jediným, běžně dostupným prostředkem pro doručování poplachových a dalších provozních zpráv, je v dnešní době již velice nespolehlivá. Pachatelé, kteří napadají objekty, se snaží v první řadě přerušit přenosové cesty, kterou bývají telefonní linka, případně vysílací antény. Po následném "odstavení" sirén jim už nic nebrání objekt v klidu vykrást.

Využitím sítí GSM pro přenos poplachových a dalších provozních hlášení se podstatně řeší shora uvedená problematika. Komunikátor GSM, který je umístěn uvnitř střeženého objektu, je mnohonásobně méně zranitelný (*k přenosu zpráv nejsou potřebné žádné dráty*), a tudíž poskytuje *podstatně vyšší spolehlivost doručení požadovaných zpráv.*

Pouze jako komunikátor

Jedno ze zařízení, které využívá přednosti GSM, je komunikátor určený k připojení k zabezpečovacímu systému v rodinných domcích, bytech, chalupách, ale i v malých provozech a kancelářích. Prostřednictvím jeho dvou vstupů můžeme ze zabezpečovacího systému přenášet zprávy o poplachu, poruše nebo o stavu střežení či nestřežení objektu. Zprávu z každého vstupu je možné poslat až osmi příjemcům, a to jak na mobilní telefon (SMS zpráva, hlasová zpráva), tak i na pevnou telefonní linku (hlasová zpráva). Příjemce má možnost naopak dálkově ovládat SMS zprávou dva výstupy na komunikátoru a provést dálkové sepnutí sirény, osvětlení nebo uzamčení zámku a zatažení rolet. Samozřejmě takto může rovněž zapnout topení, spustit čerpadlo nebo jiné zařízení.

Sdružení funkce komunikátoru a zabezpečovací ústředny

Základem tohoto systému je již popsaný komunikátor GSM se všemi svými funkcemi, doplněný obvody pro vytvoření kompaktního zabezpečovacího systému s přenosem informací po sítích GSM. Prostřednictvím tří zabezpečovacích vstupů lze k němu připojit různé detektory (pohybu, otevření oken a dveří, tříštění skla apod.). Čtvrtý vstup je určen pro připojení ovládacího prvku, kterým může být skrytý vypínač, kódová klávesnice nebo čtečka čipových, bezkontaktních karet. Systém lze ale rovněž ovládat dálkově, přesně definovanou SMS zprávou. K dispozici jsou funkce časového zpoždění pro příchod a odchod z objektu, nastavitelná doba sirény a dálkově zjistitelná historie události systému. Vše, co systém vyhodnotí, se automaticky doručí až osmi definovaným příjemcům

nebo na PCO formou SMS zprávy nebo hlasového volání. Čtyři výstupy tohoto zařízení lze využít jak ke spínání sirény, osvětlení nebo další signalizace, tak i k již zmíněnému ovládní zařízení v objektu. Takto koncipované zařízení je vysoce efektivním prvkem, zejména pro menší objekty, např. chaty, kde umožní plně využít svých bezpečnostních funkcí s výkonným doručováním zpráv a současně efektivně "správcovat" zabezpečený objekt.

Poslední popisované zařízení je typickým zástupcem správcovského zařízení. Prostřednictvím dvou vstupů vyhodnocuje požadované veličiny (teplotu, vlhkost, hladinu a pomocí dvou výstupů, které jsou dálkově ovládány definovanou SMS zprávou, provádí spínání příslušných zařízení (topení, zavlažování, osvětlení, čerpadla). Výstupy jsou realizovány výkonnými 230 V reléovými kontakty, které umožňují spínat proud až 10 A. Uvedené zařízení se jistě velmi dobře uplatní v rekreačních objektech, kde chceme mít nejen přehled o stavu objektu (teplota, vlhkost), ale můžeme na dálku ovládat např. zalévání či větrání ve skleníku, ohřev nebo načerpání vody v době levnějšího nočního proudu nebo na dálku osvětlit objekt a přilehlou zahradu. Zvláště v zimním období je velice praktické, když si včas ještě doma, v zaměstnání nebo při cestě na chalupu naprogramujeme příjemnou teplotu pro příjezd.

Důležitým prvkem je především spolehlivost

Při hodnocení popisovaných zařízení je podstatné si uvědomit, že přenos hlavní informace aktivované vstupem je sice velmi důležitý funkční prvek zařízení, ale provozní informace jsou jeho nedílnou součástí. Co je platné, že zařízení je běžně schopno předat informaci ze svého vstupu nebo přijmout informaci na výstupu, když se uživatel nedozví, že je zařízení bez napájení, nebo že došlo k poruše záložního zdroje nebo k jiné poruše na zařízení. Provozní spolehlivost, a to hlavně u bezpečnostních aplikací, je velice důležité kritérium kvality zařízení. Proto je technika řešena s ohledem na vysokou provozní spolehlivost a bezpečnost. Kromě hlavního napájecího zdroje jsou vždy zařízení doplněna záložním akumulátorem, o který se uživatel nemusí starat i několik let. Pokud přesto dojde k jeho poruše (např. jeho dosloužením), zařízení o tom okamžitě informuje doručením SMS zprávy. Stejně tak se dozvíme i o poruše hlavního napájení (např. výpadek síťového napájení 230 V) a rovněž obdržíme zprávu o jeho opětovném obnovení. Pokud chcete mít průběžný dohled nad provozem svého zařízení, stačí naprogramovat kontrolní volání, které pravidelně prověří spojení, a tím ohlásí, že je vše v pořádku. Dále se máte možnost odesláním kontrolní SMS zprávy kdykoliv dotázat na stav připojeného objektu.

Pozor na úroveň signálu

Zvláštní pozornost zaslouží funkce, která monitoruje **úroveň signálu GSM**. Vzhledem k tomu, že přístroje využívají síť GSM, které provozují třetí subjekty, a tudíž je nemůžeme nijak ovlivňovat, provádějí všechna popsána zařízení neustálou kontrolu signálu sítě GSM. Výsledkem této kontroly je informace o úrovni této sítě, která je doručena uživateli při dotazu na stav zařízení. Hlavním kladem této kontroly signálu GSM je ale monitorování úplné ztráty tohoto signálu. Úplná ztráta signálu proto dává podnět pro sepnutí některého výstupu zařízení. Takto lze např. aktivovat přídatný telefonní hlásič, který předá zprávu o tomto stavu na požadované místo.

Tolik jen několik možností dalšího využití sítí GSM, s praktickým efektem při dálkovém obhospodařování rekreačních či jiných objektů. Aplikace nových druhů přenosů se především zaměřují na řešení palčivých problémů souvisejících s majetkovou trestnou činností, kam krádeže vloupáním do rekreačních objektů určitě patří.

Ani pojištění rekreačních objektů nelze podceňovat

Vloupání do objektů mohou občané čelit nejrůznějšími organizačnětechnickými opatřeními, která představují základ zabezpečení. Pojištění jako nezbytná prevence odcizení musí na tato opatření navazovat, dát jim smysl a vést ke snížení možných následků vloupání do bytu, rodinného domku, rekreačního objektu nebo firmy.

Krádeží vloupáním se podle pojišťoven rozumí přivlastnění si pojištěných věcí způsobem, při kterém pachatel překonal překážky nebo opatření chránící tyto věci před odcizením a zmocnil se jich některým z dále uvedených způsobů:

- 1 **Do místa pojištění se dostal tak, že jej zpřístupnil nástroji, které nejsou určeny k jeho řádnému otevírání nebo jiným destruktivním způsobem, při němž překonal plášť ohraničující pojištěný uzavřený prostor.**
- 1 **V místě pojištění se skryl a po jeho uzamčení se věci zmocnil, přičemž po krádeži byly zanechány průkazné stopy.**
- 1 **Místo pojištění otevřel originálním klíčem nebo legálně zhotoveným duplikátem, jehož se zmocnil krádeží vloupáním nebo loupežným přepadením nebo jej otevřel duplikátem z takto odcizeného klíče.**
- 1 **Do úschovné schránky (trezor), jejíž obsah je pojištěn, se dostal nebo ji otevřel nástroji, které nejsou určeny k jejímu řádnému otevírání, nebo schránku z místa pojištění odcizil způsobem, při kterém překonal překážky nebo opatření chránící věci před odcizením.**

Různá pojistná rizika

Obecně lze říci, že každá pojišťovna pojišťuje zvlášť stavbu neboli nemovitost a zvlášť její vybavení. Dalším problémem je, že předmětem pojištění mohou tedy být stavby určené pro individuální rekreaci (chaty, chalupy, rekreační domky), nebo doplňkové budovy nacházející se na stejném pozemku (plot, kůlna, stodola, dílna, studna) či existuje možnost pojištění vnitřního vybavení. Pro každého chalupáře je také důležitý rozsah pojistného krytí (plnění) neboli nastane-li pojistná událost, co a v jaké velikosti pojišťovna uhradí.

K základnímu tarifu většinou patří - požár, přímý úder blesku, výbuch, pád letadla, náraz vozidla, kouř, vichřice a krupobití. Ne všechny pojišťovací subjekty zahrnují do základního tarifu pojištění movitých věcí tvořících zařízení rekreačního objektu proti krádežím vloupáním. Nadstandardní tarif může dále zahrnovat například pojištění proti pádu skal, kamení, stromů, proti povodním, záplavám (*zejména aktuální v době nedávných událostí*), proti sesuvu půdy, sněhu, proti zemětřesení a nepřímým úderům blesku.

Chataři a chalupáři mívají svá venkovská stavení vybavena mnohými elektrickými spotřebiči a stroji (čerpadla, sekačky, pily, vrtačky). Proto se vyplatí připojištění elektromotorů nebo nově postavených skleníků či fóliovníků.

Zabezpečení rekreačního objektu z pohledu pojišťoven

K základním podmínkám pro splnění pojistného plnění pojišťovny většinou uvádějí:

- 1 **Pevné spojení objektu s pozemkem.**
- 1 **Pevná, neporušená střecha.**
- 1 **Zdi odolné vůči násilnému vniknutí bez použití speciálního nářadí.**
- 1 **Dveře zabezpečené předepsaným způsobem.**
- 1 **Všechna okna a navíc lodžiové, balkonové a terasové dveře uzamčeny zevnitř příslušným uzavíracím mechanismem.**
- 1 **Případně instalovaný EZS musí být aktivován.**
- 1 **Cennosti, klenoty a peníze podle stanovené výše musí být uloženy v trezoru.**

Občané by se proto měli podrobně seznámit s výkladem nejdůležitějších pojmů a s konkrétními požadavky každé pojišťovny - například:

- n **Uzavřeným prostorem rozumí pojišťovny stavební prostor, jehož stěny, strop a podlaha jsou z obvyklých pevných stavebních materiálů (například cihelné zdivo o minimální tloušťce 150 mm nebo z jiných materiálů kladoucích stejný odpor pro jejich překonání). Výmplně otvorů v**

ohraničujících konstrukcích (v plášti) tohoto prostoru (případně tyto konstrukce samotné) musí být uzavřeny zevnitř uzavíracím mechanismem, a pokud jsou otevíratelné zvenčí, musí být uzamčeny bezpečnostními zámky nebo bezpečnostními uzamykacími systémy. Instalace mechanických zábranných prostředků (například mříží, bezpečnostních fólií, zámků, celoplošných závor) musí být provedena tak, aby je nebylo možné demontovat a otevřít z vnější přístupové strany bez destruktivních metod.

Zejména pro rekreační objekty je důležité oplocení pozemku. Funkčním oplocením se rozumí pevná, průběžná bariéra vytvořená z pevných materiálů, která musí být konstrukčně řešena tak, aby zabraňovala snadnému přezení, prolomení, podkopání a podlezení.

- n Pokud je pojistitelem požadováno zabezpečení skel u prosklených dveří, oken, světlíků apod., rozumí se tím zabezpečení:
 - ı Funkční mříž, jejíž ocelové prvky (pruty) jsou z plného materiálu o průřezu minimálně 1 cm² a velikost ok je maximálně 250x150 mm. Mříž musí být dostatečně tuhá a musí být z vnější strany pevně, nerozebíratelným způsobem ukotvena (zazděna, zabetonována apod.) ve zdivu nebo v rámu okna, v závislosti na velikosti mříže, minimálně však ve čtyřech kotevních bodech. V případě odnímatelné mříže musí být mříž uzamčena čtyřmi visacími bezpečnostními zámky. V případě mříže opatřené dveřními závěsy musí být mříž uzamčena bezpečnostním zámkem nebo bezpečnostním uzamykacím systémem nebo dvěma bezpečnostními visacími zámky a lze ji z vnější strany překonat pouze hrubým násilím. Za funkční mříž se též považuje mříž vyrobená z jiného materiálu a jinou technologií, která však vykazuje minimálně stejnou mechanickou odolnost proti vloupání jako mříž definovaná v tomto bodu.
 - ı Funkční okenicí z vnitřního prostoru zajištěnou zámkem nebo visacím zámkem nebo ocelovou tyčí nebo řetězem apod.
 - ı Sklem o minimální tloušťce 6 mm s nalepenou bezpečnostní fólií o minimální tloušťce 0,3 mm, které má osvědčení - protokol o zkoušce, vydaný na základě zkoušek provedených akreditovanou zkušební laboratoří, akreditovanou Českým institutem pro akreditaci (ČIA).
 - ı Bezpečnostním sklem, které má osvědčení - protokol o zkoušce, vydaný na základě zkoušek provedených akreditovanou zkušební laboratoří, akreditovanou ČIA.
- n Rozmístění a kombinace detektorů EZS musí být provedeny tak, aby spolehlivě registrovaly pachatele, který jakýmkoliv způsobem vnikl do zabezpečeného prostoru nebo ho narušil. V případě napadení zabezpečeného prostoru nebo samotného EZS musí být prokazatelným způsobem vyvolán poplach.

Co ještě ovlivní sazbu a plnění pojistného

Občané by měli dále dostatečně uvážit, zda sjednaná částka pojistného skutečně odpovídá hodnotě jejich majetku. Zde se dopouštějí chyby a svůj majetek podhodnotí. Zapomínají, že rekreační objekt se neustále vybavuje a jeho hodnota roste i vzhledem k inflaci. Proto se vyplatí sjednat pojištění na částku vyšší. Pojišťovny proto uzavírají smlouvy na časovou či novou cenu (rozhodující je stav objektu při uzavírání smlouvy). Často také rozhoduje použitý stavební materiál, riziková zóna (nápad trestné činnosti, záplavová oblast) a vybavení rekreační domácnosti.

Na rekreační objekty lze také aplikovat projekt "Bezpečná lokalita"

Každý člověk potřebuje k normálnímu životu naplnění jedné ze základních lidských potřeb - pocitu bezpečí. Dostupným prostředkem k dosažení tohoto pocitu se stále více stává aktivní obrana za využití organizačních a technických opatření. Občany k tomu vedou jednak jejich negativní zkušenosti s kriminalitou, ale i skutečnost, že není v silách policie ochránit každou osobu a každý objekt - byt, rodinný domek, činžovní dům, chatu, chalupu, provozovnu, kancelář, podnik, instituci apod.

Na základě stoupajícího zájmu veřejnosti, podnětů ze zahraničí a vlastních dlouholetých odborných a praktických zkušeností přicházejí pracovníci odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra s celostátní dlouhodobou preventivně osvětovou akcí k ochraně majetku a osob pod názvem "Bezpečná lokalita". Projekt MV a Policie ČR, na němž významnou měrou participují Asociace technických bezpečnostních firem Grémium Alarm (AGA) a Česká asociace pojišťoven (ČAP) má ambici dát konkrétní příklady a návody všem lidem v ČR, kteří se nehodlají smířit s kriminalitou v místě svého bydliště či pracoviště a hodlají jí aktivně čelit. Projekt podporuje vedení MV a dává mu velký prostor na internetových stránkách.

Cílem projektu je minimalizovat podmínky pro páchaní trestné a přestupkové činnosti dostupnými organizačními a technickými prostředky. Předpokladem úspěchu projektu je systematický přístup nájemníků - majitelů objektů k otázkám bezpečného chování, zabezpečení a pojistné ochrany. Každý občan by měl chtít ochránit sebe a své okolí.

Tři základní předpoklady pro úspěch projektu

Projekt vychází z reality, kterou potvrzují nejzávažnější bezpečnostní problémy měst, které jsou zařazené do Komplexního součinnostního programu prevence kriminality na místní úrovni (KSP) - více než 90 měst České republiky a poznatky odboru prevence kriminality MV z realizace konkrétních projektů:

- 1 **Autoři projektu se inspirovali zahraničními zkušenostmi (známé vize a projekty bezpečného domu a lokalit, certifikace objektů).**
- 1 **Je velká poptávka a zájem u občanů o bezpečné bydlení a zajištění pocitu bezpečí.**
- 1 **Projekt vyváženě propojuje situační a sociální prevenci.**

Na rozdíl od 90. let minulého století je již **konsolidovaná oblast ochrany majetku a osob:**

- 1 **Provádí se certifikace výrobků a stoupá kvalita montáží zabezpečovací techniky (zásluha AGA). Je rozmanitá nabídka pojistných produktů pojišťoven.**

Rozvinula se prevence kriminality u obou policí (celostátní pokrytí).

- 1 **Je dobrá spolupráce subjektů situační prevence, která se projevuje v práci Technické normalizační komise č. 124, v přípravě doprovodných programů - seminářů veletrhu "Pragoalarm/Pragosec", v organizování odborných seminářů pro manažery KSP, pracovníky Policie ČR, obecní policie, odborníky zabezpečovacích firem, pošt, pojišťoven, bankovního sektoru atd.**
- 1 **Třetím předpokladem pro úspěšnou realizaci projektu je jeho dobré mediální zajištění, a tím získání zájmu veřejnosti. MV, Policie ČR a obecní policie mají velké zkušenosti s propagací a oslovením veřejnosti. Může se stavět i na obdobných zkušenostech pojišťoven (například velký úspěch celostátní dopravně preventivní akce "Jablko nebo citron").**

Co je konkrétně smyslem projektu "Bezpečná lokalita"?

Autoři od realizace projektu "Bezpečná lokalita" očekávají:

Podstatné omezení pohybu cizích lidí v objektech, zvýšení ochrany majetku před vandaly, snížení rizika krádeží v bytech, sklepních kójkách, zvýšení bezpečnosti především žen, dětí a seniorů v objektech, snížení náhrad vyplacených pojišťovnami apod.

Vyvolání zájmu vlastníků domů a obcí o tento projekt, zejména na větších sídlištích, což bude mít velmi příznivé dopady na spokojenost občanů, na výrobce a distributory zabezpečovací techniky, policii, popřípadě na firmy, které by služby personálně zabezpečovaly.

Celý projekt počítá s instalací zkoušené a certifikované zabezpečovací techniky a její následné montáže firmami mající inspekční certifikát AGA a s kvalitními pojišťovacími službami subjekty ČAP.

Lokalita bude bezpečná pouze tehdy, když budou bezpečné její základní prvky - občané, obydlí, okolní prostředí atd.

Projekt "Bezpečná lokalita" vyváženě propojuje sociální a situační prevenci kriminality a je projektem, který je otevřen všem subjektům v oblasti ochrany majetku a osob.

Smyslem projektu "Bezpečná lokalita" není vytváření nedobytných pevností a izolovaných lokalit, ale bydlení, které vytváří přirozené podmínky pro vzájemný dohled a spolupráci poctivých občanů.

Projekt "Bezpečná lokalita" je některými odborníky z oboru prevence kriminality zužován pouze na zabezpečení bytů, domů, rodinných domků, rekreačních chat a chalup, zkrátka objektů. Představy a záměry autorů projektu jsou ale daleko širší. V dalších fázích projektu předpokládáme i jiné kroky. Například docílení bezpečného prostředí v okolí domů, odstranění tmavých zákoutí, instalaci dostatečného osvětlení, zřizování hlídaných parkovišť, obnovu a údržbu dětských hřišť a sportovišť, bezpečné nákupní zóny a centra zábavy, dopravní preventivní opatření apod.

Aby naznačený postup občanů v místě bydliště měl smysl, musí mít protiváhu a návaznost na bezpečnostní opatření a projekty prevence kriminality, které realizují ve městech a obcích jejich volení zástupci. Máme na mysli zejména zřizování městských geografických informačních, kamerových, vyhledávacích systémů, PCO, a jejich využití v práci obou policíí, hasičů a záchranné služby.

Pilotní část projektu již proběhla v Praze

Pilotní část projektu "Bezpečná lokalita" nabídla rychlé a efektivní řešení jak docílit pocitu bezpečí a pořádku v konkrétním domě. Do pilotního projektu byly vybrány tři panelové domy na území města Prahy. Podmínkou byl souhlas družstev nájemníků.

V Praze se začala pilotní část realizovat na počátku listopadu loňského roku první etapou. Při návrhu zabezpečení společných prostor těchto domů se vycházelo zejména z:

- 1 bezpečnostního posouzení současného stavu a z prohlídky domů,
- 1 informací zástupců domů o současném a předpokládaném režimu v domech,
- 1 odborných znalostí firem zúčastněných na prohlídce objektů,
- 1 požadavku na instalaci certifikované zabezpečovací techniky a tam, kde tato není k dispozici, z odzkoušených zařízení.

Návrhy řešení jednotlivých problémů občanů v uvedených domech byly zpracovány členskými firmami AGA a poté byly projednány odbornými komisemi AGA. S navrženými možnostmi byli seznámeni obyvatelé domů na schůzi družstva.

Objekty zapojené do pilotní části byly vybírány tak, aby představovaly určitý vzorek panelových domů. Jedná se o tři, šesti a jedenáctipodlažní domy s celkovým počtem cca 213 domácností.

Ohlasy na projekt a prozatímní zkušenosti

Zájemci se hlásí o projekt z celé ČR. Jde jak o jednotlivé občany, družstva nájemníků či představitele samospráv měst a obcí, kteří chtějí zlepšit bezpečnost v konkrétním místě, tak o zabezpečovací firmy a pojišťovny nabízející nejrůznější technická řešení, zařízení a produkty pro určitou lokalitu. Projekt vyvolává nevšední zájem nejen v Praze, ale i v Mostě, v Plzni, ve

Strakonících, ve Zlíně, ve Svitavách, v Českých Budějovicích, v Brně či v Sokolově - celkově jde zatím o zhruba 1000 domácností. Občané vidí v projektu, který ve své podstatě spočívá v ochraně a zabezpečení objektů, v pořádku a ve vylepšování okolního prostředí (zeleň, dětská hřiště, sportoviště apod.) jednu z cest, jak docílit pocit bezpečí.

S realizací projektu není problém tam, kde se opatření zatím týkají zabezpečení objektu (bytu, rodinného domku, chaty), který má jednoho majitele. Potíže jsou zejména ve větších objektech, kde se zpravidla vždy objeví někdo, kdo odmítá plnit předem určená či dohodnutá opatření.

Úspěchem je i skutečnost, že hlavním tématem doprovodného semináře při mezinárodním veletrhu zabezpečovací a požární techniky, ochranných a záchranných zařízení a systému Pragoalarm/Pragosec 2002 bylo právě téma "Bezpečná lokalita". Navíc expozice MV a Policie ČR na uvedeném veletrhu byla věnována především seznámení veřejnosti s projektem "Bezpečná lokalita". Obdobně tomu tak bude i na podzimním veletrhu ISET 2002 v Brně.

Instalací zatím převážně mechanických zábranných prostředků v domech dochází k významnému omezení pohybu cizích osob v těchto objektech a znemožnění jejich přístupu do méně bezpečných částí společných prostor.

Nájemníci kladně hodnotí montáž bezpečnostního kování, zpevnění vchodových dveří a ovládání vstupu na čip. Nejvíce nájemníci oceňují osvětlení vestibulu ovládané detektorem. Kromě větší bezpečnosti přineslo základní zabezpečení v domech i větší pořádek.

Nájemníci se naučili domy pravidelně zamykat. Zabezpečením společných prostor v domech se výrazně posílil zájem nájemníků o zabezpečení vlastního bytu.

Kde lze získat další podrobnosti k projektu Bezpečná lokalita?

MV a Policie ČR předpokládalo zvýšený zájem občanů o podobné projekty. Popisovaný projekt se setkal i se zvýšeným zájmem sdělovacích prostředků.

Další zájemci by proto měli kontaktovat tajemníka Poradního sboru pro situační prevenci kriminality MV (PS MV) PhDr. Soňu Koblovou /Nad Štolou 3, P.O.B. 21/OP, 170 34 Praha 7, telefon (02) 6143 3426, fax: (02) 6143 3504, e- [mail:sitprev@mvcz.cz](mailto:sitprev@mvcz.cz)/. Zde obdrží zájemce základní informace o projektu a přihlášku.

Vyplněnou přihlášku potvrdí tajemník PS MV a její kopii zašle AGA (člen PS MV prezident AGA JUDr. Václav Růžička) a ČAP (člen PS MV tajemník ČAP JUDr. Jaroslav Šikula). Obě asociace vyrozumí členské firmy AGA a pojišťovny sdružené v ČAP.

Policie ČR - prostřednictvím svých preventivně informačních skupin (PIS) a poradenských místností poskytuje občanům rady z oboru zabezpečení, odborné publikace a informační skládačky a informace o certifikované technice.

AGA zprostředkovává účast v projektu svým členským firmám podle regionu jejich působení, ručí za kvalitu jejich práce, serióznost jejich jednání, kontroluje jejich práci a řeší případné stížnosti.

ČAP prostřednictvím členských pojišťoven oslovuje žadatele o projekt pojistnými produkty.

Zájemce o projekt Bezpečná lokalita kontaktují následně konkrétní členské firmy z AGA a pojišťovny z ČAP, které projeví zájem. Obě asociace jsou garanty za techniku, její montáž a za provedené služby. Konkrétní výběr firmy a pojišťovny již ale záleží jen na zájemci.

O dalším postupu projektu "Bezpečná lokalita" včetně jeho pilotní části jsou pravidelně

Autoři projektu připravují také natočení videopořadu "Bezpečná lokalita", který bude sloužit k osvětovým účelům. Spolu s pracovníky PIS budeme vysvětlovat výhody zmíněných preventivních přístupů po celé republice, pořádat semináře pro nejruznější zájemce, družstva nájemníků, zahrádkářské a chatářské kolonie a představitele měst a obcí. Vše ve spolupráci se členy PS MV - AGA a ČAP.

Policie ČR nezůstává pozadu

Zejména policisté zařazení do příslušných preventivně informačních skupin (viz www.mvcr.cz/prevence/obcanum/pis/adresar.html) v letošním roce připravili mnoho bezpečnostních akcí pro majitele rekreačních objektů. Některé aktivity byly zaměřeny na represi (zvýšená obchůzková činnost a kontrola chat, nasazení větších sil a prostředků včetně studentů policejních škol, využití příslušníků služební kynologie a hipologie), ale převážná část opatření se věnovala prevenci.

Jen pro ukázkou - řádné označení rekreačních objektů evidenčním číslem; předání některých osobních údajů o majitelích chat a chalup pro potřeby policie; nespočet besed a ukázek možnosti zabezpečení přímo v chatářských oblastech či zahrádkářských koloniích; kontakty se starosty obcí a jednání s majiteli rekreačních objektů; úzká spolupráce se "starousedlíky", kteří mohou významnou měrou svou všímavostí přispět k hlídání objektů; ve spolupráci s příslušnými obecními úřady aktualizace databází majitelů rekreačních objektů a telefonních čísel pro potřeby vyrozumění v případě narušení objektů; rozdávání informačních letáčků a dalších preventivních publikací; aktivní mediální výstupy a spolupráce s regionálními i celostátními médii; kontrolní lístky.

Pro zajímavost uvádíme "chatařské a chalupářské desatero proti zlodějům" podle zlínských policistů. Toto desatero uvádí:

*Schováš.
Zkontroluješ.
Zavřeš.
Zamkneš.
Klíč vezmeš.
Cenné odvezeš.
Souseda hlídáním pověříš.
Pojistíš.
Pravidelně chatu navštívíš.
Vše potřebné nahlásíš.
Když desatero dodržíš, nenechavce odradíš, své obydlí ochráníš!*

Konkrétní přehled policejních aktivit lze nalézt přímo na hlavní internetové stránce MV a Policie ČR pod speciální ikonou, zobrazující chatu (www.mvcr.cz/aktualit/sdeleni/2002/chaty.html).

Postup po vyloupení chaty či chalupy

Co dělat, pokud veškerá naznačená opatření selžou? Přijedete na chatu a již od branky vidíte vypáčená okna či dveře, nepořádek před vchodem.

Předně je třeba zachovat klid a rozvahu. V žádném případě se nesnažte zjišťovat předběžnou škodu tím, že vstoupíte do objektu. Další chybou bývá, že se někteří majitelé ihned pustí do úklidu po zlodějích. Oba postupy nejsou dobré. Vloupání do chaty je třeba neprodleně oznámit na nejbližší služebnu policie, případně je možné využít tísňové linky 158. Pro policii je důležitá rychlost pátrání a

neznehodnocení případných stop, které zanechá po sobě každý pachatel.

Do příjezdu policie zajistěte ostrahu objektu, aby například někteří příčinliví sousedé nezvětšili způsobenou škodu. Pokud máte při ruce fotoaparát, můžete pomoci policii se zadokumentováním situace.

Dalším důvodem, proč není vůbec vhodné vstupovat do vykradeného objektu, je možnost, že se v něm pachatel či pachatelé stále nacházejí. Soupeření s násilníky se nedoporučuje!

Po příjezdu policejní výjezdové skupiny je třeba uvést do protokolu vše důležité pro pátrání po odcizených věcech, i ty nejmenší maličkosti či odlišnosti. Policie poté při pátrání po vašich věcech kontroluje burzy, různé překupníky nebo zastavárny. Pokud máte některé věci zadokumentovány na fotografiích, případně zapsány výrobní čísla elektronických spotřebičů a náradí, přiložte je k protokolu. Pomohou vám k případnému zpětnému nalezení věcí, policii mohou dovést na stopu pachatele, případně při neobjasněném skutku budou vhodným podkladem pro řešení náhrady škody od pojišťovny.

Zloději se zaměřují především na věci, které lze bez problémů odnést a dobře a hlavně velmi rychle prodat. K nim patří zejména - spotřební elektronika, náradí, obrazy, sklo a porcelán, ale také starožitnosti, sportovní vybavení, spací pytle apod.

Opravdu není v současných silách policie, která má omezené možnosti, aby uhlídala veškeré rekreační objekty. Starost o zabezpečení musí mít především jejich majitelé. Pro ně platí, že je nutné naznačené základní rady vždy modifikovat podle konkrétních podmínek v místě.

Několik účinných rad na závěr

Rekreační objekt si zabezpečte ihned - nečekejte až přijde zloděj! Využijte především mechanické zábranné prostředky (dokonalý bezpečnostní zámkový systém, z odolné dveře, mříže, uzamykatelné okenice).

Pozornost věnujte všem stavebním otvorům (vstupní dveře, okna).

Pro vyšší standard ochrany využijte elektronickou ochranu, případně připojení objektu na PCO.

Používejte především certifikované výrobky. Složitější záležitosti přenechte odborné, důvěryhodné firmě.

Chatu či chalupu mějte správně pojištěnou nejen proti krádeži ale i proti požáru.

Pro případ vloupání si pořídte fotodokumentaci cenných věcí. Poznamenejte si výrobní čísla elektrických přístrojů.

Cennější věci rozhodně nenechávejte přes zimu v chatě, ale odvezte je do bezpečí!

Při pobytu na chatě si všimněte pohybu neznámých osob a aut. I případné svědectví je důležitým vodítkem pro práci policie. Nebud'te neteční - dnes navštívil zloděj souseda, zítra se to může stát vám!

Rekreační objekt nepravidelně navštěvujte po celý rok. I uklizená zahrada budí zdání neustálé kontroly.

Při podezření z vyloupení zásadně nevstupujte do objektu, neuklízejte po zlodějích a neprodleně věc oznamte policii a aktivně očekávejte její příjezd.

Vše důležité pro vypátrání odcizených věcí a dopadení pachatele oznamte do policejního protokolu.

Policie neprovádí pouze represí, ale pomocí preventivních návštěv rekreačních oblastí, rozhovorů a navazování neformálních vztahů s chalupáři a další proaktivní činnosti předchází možné majetkové kriminalitě.

Zpracovali:
JUDr. Tomáš Koníček
a JUDr. Pavel Kocábek
odbor prevence kriminality MV